

AVALDAMISKEELD: kuni 8. aprill 2020 kell 12:00 Kesk-Euroopa aja järgi

Inimõiguste ja rahvatervise kaitsmine COVID-19-vastases võitluses

COVID-19-vastased valitsuste meetmed mõjutavad oluliselt igapäevase põhiõigusi, sealhulgas õigust elule ja tervisele, nagu on kaardistatud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) aruandes. Valitsuste meetmed viiruse peatamiseks mõjutavad eriti juba haavatavate või riskirühma kuuluvate inimeste, näiteks eakate, laste, puuetega inimeste, romade või pagulaste õigusi. Kõigi parimates huvides on inimõiguste austamine ja rahvatervise kaitse – need peavad toimuma koos.

„On selge, et vajame tõhusaid rahvatervisemeetmeid elu kaitseks pandeemia ajal. Kuid tervisekaitse ei välista inimõiguste järgimist. Need ei välista teineteist,“ selgitas FRA direktor **Michael O’Flaherty**. *„Mida enam järgime inimõigusi, seda paremad on meie rahvatervisestrategiad. Need strateegiad peavad ka tagama, et kõik inimeste põhiõiguste piirangud kestaksid üksnes nii kaua kui vaja ja et need kaitseksid juba haavatavaid inimesi, kellele COVID-19 võib põhjustada veel suuremat riski.“*

FRA aruandes [„Coronavirus pandeemia ELis: mõju põhiõigustele“](#) vaadeldakse ELi liikmesriikide võetavaid pandeemia peatamise meetmeid, et rõhutada õigusi järgivaid lähenemisviise, millest teised liikmesriigid saaksid õppida.

Aruanne keskendub neljale küsimusele, rõhutades vajadust hoolikalt ja korrapäraselt hinnata mõju inimeste põhiõigustele, kui valitsused reageerivad pidevalt arenevale pandeemiale.

- 1. Argielu.** Valitsusmeetmetel on olnud ulatuslik mõju põhiõigustele, näiteks liikumisvabadusele ja kogunemisvabadusele, samuti töö, tervise ja haridusega seotud õigustele.
 - **Sotsiaalse ja füüsilise eraldamise meetmed** – kuigi riigid on kehtestanud sellised meetmed eri aegadel ja eri ulatuses, ei tohiks need põhjustada sotsiaalset eraldatust.
- 2. Haavatavad rühmad.** Osa inimesi on teistest haavatavamad, näiteks eakad ja lapsed, olemasolevate terviseprobleemidega inimesed, romad, pagulased, kodutud, vangid, hooldusasutustes viibivad inimesed.
 - **Rohkem kaitset** – ELi liikmesriigid peaksid kaitsma, mitte isoleerima hooldusasutustes (nt hooldekodudes), vanglates või pagulaskeskustes olevaid inimesi. Liikmesriikidel tuleks välja töötada haavatavate rühmade erivajaduste lahendamise sihtmeetmed, näiteks varjupaigad koduvägivalla ohvritele ja juurdepääs tervishoiuteabele neile, kelleni tavapärase sõnumiside ei pruugi jõuda.
- 3. Rassism.** COVID-19 pandeemia on vallandanud rassistlike ja ksenofoobseid rünnakuid, eelkõige Aasia päritolu inimeste suhtes.

- **Teatamine** – ELi liikmesriigid peaksid tähelepanelikult jälgima rassismi- ja ksenofoobiaintsidende ning sellistest kuritegudest tõhusalt teatama, neid uurima ja nende eest vastutusele võtma.
- 4. **Väärinfo ja andmekaitse.** Peaaegu kõigis ELi liikmesriikides ringleb väärinfot pandeemia kohta. Paljud koguvad andmeid, et aidata piirata viiruse levikut.
- **Andmekaitse tagamine** – ELi liikmesriigid peaksid säilitama valvsust ja tagama, et nad võtavad kõik andmekaitsemeetmed tervise kaitsmisel.

See on esimene kolmest kuuaruandest koroonaviirushaiguse (COVID-19) mõjust 27 ELi liikmesriigis. Selles vaadeldakse veebruaris ja märtsis võetud valitsusmeetmete mõju inimeste põhiõigustele.

Lisateave: media@fra.europa.eu / tel +43 1 580 30 642